

**Vademecum Sive Praxis Opera Quotidiana Aliaque ritè
peragendi, & per ea salutem & perfectionem propriam, ac
proximi, instituto Societatis Jesu conformem assequendi**

De crebrâ per diem mentis in Deum elevatione ex omnibus, quæ per
sensus attinguntur, animæque potentiis se objiciunt

Limpens, Ferdinand

Coloniæ Agrippinæ, 1744

Subsectio quarta. Circa controversiam de cœlibatus, & de notâ vera
Ecclesiæ ex consiliis Evangelicis.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54773](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54773)

Subsectio quarta.

*Circa controversiam de cœlibatu, & de notâ vera
Ecclesie ex consiliis Evangelicis.*

EX jam dictis infertur, quòd Cœlibatus cum voto castitatis perpetuæ sit status seu professio secundùm se perfectior matrimonio, & hanc continentiam suadet, non præcipit Christus Matth. 19. dicens: *Sunt Eunuchi, qui se ipsos castraverunt propter regnum calorum.* (Non physicè sed moraliter, sicut moraliter non physicè præscindendus pes manus scandalum pariens) *qui potest capere capiat.* Hinc August. l. de sancta virginitate c. 21. *Nos secundùm Scripturarum sanctarum fidem sanamque doctrinam nec peccatum esse dicimus nuptias, earum tamen bonum non solum infra virginalem, verùm etiam infra vidualem continentiam constituimus.* Verum est melius esse nubere quàm uri, ut Apostolus monet. Sed verum etiam est, posse per gratiam Dei carnales tentationes vinci, & ibi quisque ad indolem ac vocationem suam attendat necessum est. Certè non per solum matrimonium satiatur carnalis pruritus, ut patet in adulteris omnibus dicentibus præcepta Dei de hac continentia esse servatu impossibilia. Et magnus ille Angliæ cancellarius Thomas Morus falsus est majores se ab inito matrimonio, quàm ab ante carnis sensisse tentationes. Difficultates agnoscit examinans, quid liceat & non liceat

liceat juxta sanam Theologiam conjugibus, & in quibus sint periculis, inter quos amor solidus & solida æstimatio mutua non est, imò sæpè animi aversio rixæ dissidia perpetua. Cùm ergo Christus & Apostoli Christi doctrinæ inhærentes præferant cœlibatum matrimonio. Quo jure carpunt Lutherus, Calvinus aliique Sectarii Ecclesiam? quòd sacris majoribus ordinibus annexum sit votum continentiæ, & quòd in Ecclesia Catholica nos (verba sunt Conc. Chartag. 2.) quoque custodiamus, quod Apostoli docuerunt, & ipsa servavit antiquitas. Sanè si *to crescite & multiplicamini*, Gen. 1. non tantùm fuisset benedictio, quam avibus quoque dedit Deus; vel non tantùm præceptum pro illo tempore, quò terra erat inanis & vacua hominibus, vel non tantùm præceptum ad genus humanum in communi, sed singulos in particulari obligaret homines, ergo Elias, Jeremias uterque S. Joannes & D. N. J. C. (qui non venit solvere leges divinas obligantes, & nec unum apicem ex iis tollere præter ceremonias & oblationes, quæ impositæ erant tanquam figuræ Messia venturi) violassent hoc divinum præceptum. Doctrina Dæmoniorum est 1. quæ absolutè & non liberè cœlibatum eligentes ad eum obligat, & magis dæmoniaca fuit hæresis illa, quæ fornicationes non matrimonia permittebat. Dum hæc scriberem, vidi litteras à Parocho quodam Catholico ad unum ex nostris exaratas cum inclusis alicujus prædicantis Calvinistici, in quibus ministellus iste antiquitatem doctrinæ suæ probabat

154 *Pars secunda de elevatione*
ex Apostolis, eò quòd hi Apostolicum munus
obierint viventes cum uxoribus, sicut & ipse &
cæteri prædicatii. O insulsum caput! ergo ab
uxoriis amplexibus puritatem doctrinæ inferis
Apostolicæ? nunquid Christus Matth. 19. dicit
claris verbis? *Omnis, qui reliquerit domum, fra-*
tres, aut patrem aut matrem, aut NB. uxorem,
[illâ scilicet in separationem thori consentien-
te] *centuplum accipiet, & vitam æternam possi-*
debit. Si uxorem sive maritales amplexus dese-
rentibus Apostolis eorumque sequacibus amore
Dei tantam promisit Christus mercedem. An
non ex hara porcorum venit, Apostolos ad eò ad
consilia Evangelica sectanda à Christo incitatos
post acceptum Spiritum Sanctum, & susce-
ptam in se totius mundi conversionem necdum
usu conjugii & carnali copula voluisse abstinere?
quòd tot post ipsos fecisse Principes nobiles di-
vites ex tota retro antiquitate perspicuum est.
Legitur, quòd Apostoli secum duxerint mulie-
res, sed quomodo inde sequitur eos maritaliter
cum iisdem vixisse? piæ fœminæ victum iis sub-
ministrabant, & quoad huc spectantia quasi fa-
mulæ interviebant. Sicut idem Luc. 8. de ipso
Christo legitur, & ipsa verba, quòd Apostoli
mulierem, sororem circumduxerint, satis indi-
cant, quòd non ad usum conjugii, sed pro ne-
cessariis subministrandis eas penes se habuerint.
Lege totum Cap. nonum 1. ad Cor. & videbis
ex contextu clarè, quòd per hæc verba 1. c. v. 5.
Nunquid non habemus potestatem mulierem, soro-
rem circumducendi sicut & cæteri Apostoli? Pau-
lus

luis nil aliud innuere voluerit, quàm quòd ipse
æquè ac alii Apostoli posset secum ducere mu-
lieres, sorores, quæ ipsum alerent, & necessa-
ria subministrarent, & probat hoc à plantante
vineam, qui de ejus fructu edit, à Pastore, qui
de lacte gregis manducat, à bove cui tritुरanti
non ligatur os, & subdit. *Si nos vobis spiritu-
alia seminavimus, magnum est, si nos carnalia
vestra metamus, hoc est, de labore manuum
vestrarum vel mediis vestris vivamus. Si alii
potestatis vestrae (hoc est bonorum vestrorum)
participes sunt, quare non potius nos? sed non usi
sumus hac potestate.* Et Paulus eâ non usus est,
ut nulli esset obnoxius, & majori libertate di-
cenda dicere, & Evangelium propagare posset.
Jam suprâ ex 1. Cor. 7. vidimus, quòd Paulus
optet, *velit esse omnes sicut se, sive à mulieribus
abstinentes, cò quòd, qui sine uxore est, sollici-
tus sit, quæ sunt Domini, & cum eodem Cap. di-
cat: Bonum est homini mulierem non tangere.*
Quantò magis id conveniet Apostolis, viris Apo-
stolicis, Sacerdotibus? O quàm verè idem Pau-
lus 2. Tim. 3. prædixit: quòd *in novissimis die-
bus erunt homines se ipsos amantes, elati, superbi,
NB. incontinentes, & voluptatum amatores magis
quàm Dei.* Et quis micam honestatis & inge-
nui pudoris habens non legat cum horrore &
indignatione in Epist. ad Albertum Archip. Mo-
guntinum hæc verba excuculati Lutheri? *Nisi
Deus miraculum faciat, & ex viro Angelum, non
video quomodo sine offensa & ira Dei possit manere
sine conjuge, & horribile est, si absque uxore in-*

veniatur in morte. O fœtidum non Christi pa-
 scentis inter lilia, sed Cacodæmonis Aposto-
 lum, qui votis religiosi statûs obstrictus mo-
 niali pariter his votis obstrictâ usus est tanquam
 conjuge, & per hoc offensam & iram Dei putat
 se evitaturum in morte. Edic homo spurcissi-
 me, si horribile est mori sine uxore, an non
 idem fatum obveniet mulieri, si moriatur sine
 marito? & si ob insuperabiles carnalis concu-
 piscentiæ motus tu putas hominem, nisi Ange-
 lus fiat, sine uxore vivere non posse. An non
 sive viduus sive vidua carnalibus vivente con-
 juge amplexibus assueti maximè in vigore ad-
 huc ætatis novum debebunt inire connubium?
 cùm illi sanè majoribus plerumque tentationi-
 bus sint obnoxii, quàm qui in cœlibatu in ejus-
 modi amplexibus non vixerunt. Lege autem
 non tantùm in novo, sed & veteri testamento,
 quomodo vidualis continentia honoretur. De
 Juditha vidua c. 16. hæc habentur: *Erat autem
 virtuti castitas adjuncta, ita ut non cognosceret vi-
 rum omnibus diebus vite sue, ex quo defunctus est
 vir ejus.* Vixit autem centum quinque annis.
 Inter Lutheranos & Calvinistas multi sunt vidui
 ac viduæ, an omnes dicemus scortari? si denuò
 non ineant conjugium. In Cap. jam citato ex
 libro Judith. legis eam vicissè carnem suam ora-
 tione, jejunio, perpetuo cilicio, hæc imitetur
 carnis tentatus concupiscentia. Interim Eccle-
 sia nulli votis nondum ligato prohibet nubere,
 sed iis qui majores sacros ordines ultrò suscepè-
 re. Nec flagitia parit cœlibatus ipse, sed otium,
 ebrio-

ebrietas, periculosa conversatio, sicut matrimonium non parit adulteria, sed similes quoque excessus. Mendacium etiam apertum est Augustanæ confessionis & centurionum, quod primum ante 400. annos in Germania introductus sit cœlibatus Sacerdotum. Patet contrarium ex Conc. Aquisgranensi, Moguntino, Wormatiensi de cœlibatu clericorum in Germania habitis. Wormatiense habitum Anno 868. Can. 9. Inter cætera secundum antiquos canones habet hæc formalia: *Placuit, ut Episcopi, Presbyteri, Diaconi & Subdiaconi abstineant se ab uxoribus.* Ob munia scilicet, quæ habent orandi, prædicandi, sacrificandi, & Sacramenta administrandi. Quis in Ecclesia Græca olim mos fuerit. V. infra Tit. *Episcopi.* Quid multa? idem sagaciores viri ex sectariis congruere judicant, imò in apologia Aug. Confess. Tit. de conjugio Sacerdotum dicitur: *Virginitas donum est præstantius conjugio.*

Nota vera Ecclesia ex statu religioso.

Mirum est, quomodo Sectarii & maximæ eorum columnæ, excuculati scilicet Apostatæ consilia Evangelica à Christo data, & claros de iis textus obscurare aut detorquere conentur. V. g. Dum Matth. 19. à v. 15. & Marc. 10. quidam interrogasset Christum: *Quid faciam? ut vitam aternam percipiam,* & Christus ei respondisset: *Serva mandata,* eaque ex Decalogo explicasset, isque reponeret, se hæc

omnia servasse à juventute sua, ait illi *JESUS*, si vis perfectus esse, vade, vende qua habes, & da pauperibus, & veni, & sequere me. Kemnitiuſ audet effutire, hæc non seriò dixisse Christum, sed illudere voluisse adolescenti, eò quòd jactasset se præcepta Dei omnia observasse, quæ tamen servatu sunt impossibilia. O miser & maligne Hæretice! Christus & seriò dixit, ut servaret præcepta, nam ad longum ei explicavit, & Matth. 11. dicit; *Tollite jugum meum super vos, jugum enim meum suave est, & onus meum leve*, sive observatio legis cum mea gratia, & quomodo potuit ei illudere tanquam mendaci jactabundò? Quem dicentem hæc omnia observavi, *Jesus intuitus dilexit eum* (non sanè obmendacem, sed candidum genium. Nam Pharisæicum ac jactabundum agendi loquendique modum semper acriter insectatus est) & dixit ei, *unum NB. tibi deest*, (scilicet præter mandatorum observationem perfectiùs vitæ genus) *vade, vende qua habes. &c. & sequere me.* Marc. 10. v. 21. Et quid clariùs quàm illa verba Petri Matth. 19. *Ecce nos reliquimus omnia, & secuti sumus te, quid ergo erit nobis?* & illa verba Christi à v. 28. *JESUS autem dixit illis: Amen dico vobis, quòd vos, qui secuti estis me, in regeneratione cum sederit filius hominis in sede Majestatis sue, sedebitis & vos super sedes 12. judicantes 12. tribus Israel.* In sedibus, ait Bern. quies imperturbata est, in judicio dignitatis eminentia commendatur. Quis secularis honor in tanta sublimitatis comparatione non vilescat? Judicent nunc,

Et præjudicent superbia filii, cum Rege sub sedeant, qui sibi latera aquilonis elegit, transibimus, Et ecce non erunt. Postquam hanc prærogativam ad-dixit Christus consilia Evangelica sectantibus subjungit: *Et omnis, qui reliquerit domum, vel fratres aut sorores, aut patrem aut matrem, aut uxorem, aut filios aut agros propter nomen meum* [his verbis clarè indicatur paupertas voluntaria, mors civilis erga carnem & sanguinem, & voluntaria abstinencia à carnalibus amplexibus, adeoque castitas] *centuplum accipiet, Et vitam eternam possidebit.* Quòd autem suprà citato adolescenti dixerit: *Veni, Et sequere me, & alibi, tollite jugum meum crucem super vos post me,* per hoc denotatur obedientia ipsi & ipsius loco constitutis præstanda. Et quid plus est religiosus status quàm hæc tria Deo dicata, voluntaria paupertas, castitas & obedientia? equidem teste eodem Salvatore nostro non omnes capiunt verbum hoc, sicut & adolescens, qui mandata observaverat, non capiebat, eò quòd multas haberet possessiones, & ideò tristis abiit. Capiebant tamen Apostoli, & eorum successores de sæculo in sæculum in orbe toto, in vastis Ægypti Palæstinæ &c. solitudinibus, innumeri Principes, nobiles, divites, summi, imi, medioxi-mi utriusque sexûs ab initio Christianæ legis propagatæ per orbem usque huc. Nec est possibile, ut illa non sit vera Ecclesia, in qua ad eò perfecta staret consiliorum Evangelicorum observatio, & tot præterea in diversis religiosis ordinibus hæroicæ erga proximum ad Dei ma-jorem

jorem gloriam vigent caritatis exempla, v.g. redemptio captivorum ex mancipatu Barbarorum sui etiam ipsius oblatione, patientia laborum, ærumnarum, cruciatuum, ipsius mortis, & mille tormentorum contemptus purè pro Christi fide in ultimis terræ partibus apud homines feris similes propagandâ. Et quomodo possibile est? ut illæ sectæ, quæ à religiosis v.g. Apostatis sumpsere initium, consilia Evangelica sustinent esse figmentum, (cùm præcepta Dei servari ne quidem possint) & fidem solam sufficere sine bonis operibus volunt, illæ inquam sectæ D. N. J. C. autorem, ejusque Apostolos, & horum in primis sæculis successores habuerint propagatores. Si autem nec autorem Christum, nec propagatores Apostolos eorumque primis sæculis successores habent, de maligno sunt. Nos pergamus ad elevationes pietatis in Deum ex ipsis religiosi statûs qualitatibus.

Status Religiosus.

Ecce nunc benedicite Dominum omnes servi Domini, qui statis in domo Domini, in atrii domûs Dei nostri, in noctibus (cantantes in choro) extollite manus vestras in Sancta, & benedicite Dominum. Pl. 133. Narrabo nomen tuum (verbo & exemplo) fratribus meis, in medio Ecclesia laudabo te. Pl. 21. Melior est dies una in atrii super millia. Elegi abjectus esse in domo Dei magis quàm habitare in tabernaculis peccato-

*rum. Pl. 83. Dedit illis regiones gentium, (v. g. Benedictinis in prioribus sæculis) & labores populorum possederunt, ut custodiant justificationes ejus, & legem ejus requirant. Pl. 104. Non omnes capiunt verbum hoc, quod tu religiose felix sis in vita hac habens in ea centuplum spirituale quoad gratias & consolationes internas, & temporale quoad victum vestitum sine ulla à te impensa cura, & tot domos ac bona, quot ordo tuus possidet; in altera verò vitam æternam, non simpliciter, sed cum immenso, quem tibi comparare potes, coronarum æternarum augmento. Ego hæc considerans ejusmodi mihi ideam formo. Totum humanum genus, moraliter loquendo, à provida Dei manu quasi conclusum est in hoc mundo, quasi in uno amplo palatio. Domum ejus superiorem, sive primarium & altius ædificium incolunt religiosi quasi ephœbi camerarii fruentes maximis favoribus & gratiis suæ divinæ Majestatis, qui sine sollicitudine vivunt ex laboribus aliorum. Inferior domus in varias alas divisa incolitur à sæcularibus summæ, infimæ & medioximæ conditionis, quos omnes ferit maledictio Adæ intentata. *Maledicta terra in opere tuo, in laboribus comedes ex ea cunctis diebus vite tue, spinas & tribulos germinabit tibi. Gen. 3.* Sive phyticos sive morales, quibus cujuscunque demum statûs homines, & sæpè magis magni in hoc sæculo, quàm alij subjecti sunt in hac miseriarum valle. Hoc tantùm cave mi religiose, ne & te aliquando terribile illud fulmen feriat.*

In terra Sanctorum iniqua gessit, non videbit gloriam Domini, II. 26. Quia è caelo exclusus, tot præ innumeris aliis cumulatus à Deo favoribus, in inferno centuplo etiam plus præ illis in æternum cruciaberis, & quidem eò magis, si alios præterea à via recta verbo & exemplo abduxeris, ut prò dolor fecère Lutherus aliique à fide & ordine religioso Apostatae.

Unde ruina & unde conservatio religiosi ordinis.

Ruina est ignorantia & neglectus disciplina, conservatio est disciplina, & scientiarum competentium indefessum studium omne vitium eliminans, quia tempore Lutheri quoad hæc duo defectus erat, tantam quoque cladem passa est Ecclesia. Tom. 6. apud Mesnil l. 3. doctr. & discipl. Eccles. pag. 603. Memoratu digna est epistola, quam Carolus M. Imp. & Rex Franciæ scripsit ad Metropolitans Episcopos & Abbates; in qua litterarum studium, ut in monasteria religiosorum inducatur, summo opere commendat. Inde excerpti sequentia.

Consideravimus utile esse, ut Episcopia & Monasteria, præter regularis vite ordinem, etiam in litterarum meditationibus, docendi studium debeant impendere; nam cum nobis in his annis à nonnullis monasteriis sæpius scripta dirigerentur, cognovimus in plerisque eorundem & sensus rectos & sermones NB. incultos, quia quòd pia devotio interius fideliter dictabat, hoc exterius propter negligentiam discendi lingua inerudita exprimere sine repre-

reprehensione non valebat. Unde factum est, ut timere inciperemus, ne forte sicut minor erat in scribendo prudentia, ita quoque & multò minor esset in SS. Scripturarum ad intelligendum scientia, quamobrem hortamur vos litterarum studia non solum non negligere, verum etiam humillimè & Deo placitè intentione ad hoc etiam certatim discere, ut faciliùs & rectiùs divinarum Scripturarum mysteria valeatis penetrare, quæ unusquisque legens tantò citiùs spiritualiter intelligit, quanto prius in litterarum magisterio plenius instructus fuerit. Tales verò ad hoc opus viri eligantur, qui & voluntatem & possibilitatem discendi & desiderium habeant alios instruendi.

Cedro lauroque digna verba tanti Imperatoris, qui & idèò publicam scholam in palatio suo instituit.

Religiosi Ordinis tui.

Quisque in vocatione sua permaneat. 1. Cor. 7. & dicat: *Hæc requies mea in seculum seculi. Hic habitabo, quoniam elegi eam. Ps. 133.* Gratia vocationis meæ semper cooperaturus, nec per hoc, quod mihi in corde præ cæteris sit ordo, ad quem à Deo vocatus sum, alios despiciam religiosos ordines. Econtra venerationem debitam erga eos in corde meo jugiter fovebo, quia omnes consilia Evangelica sive Christianæ perfectionis apicem profitentur, & à Cardinale Spfondrato jure *sanior orbis pars* non obstantibus aliquot discolis vocitantur. Hoc prin-

principium ut teneam, à religionis incensabilis docuit me mater mea Societas JESU. Rogo autem Deum indies, ut me & commilitones meos ex eadem Ignatianâ cohorte suâ gratiâ confortet in his tribus: 1. Condignâ vocationis tam sublimis æstimatione. 2. Indefesso solida occupationis, & mutuæ caritatis studio. 3. Genuino animarum zelo, & heroicâ in adversis fortitudine.

Pro primo militant sequentia. Divinorum omnium diviniſſimum est cooperari in salutem animarum, & si quid præstantius esset, hoc utique Dei filius nos docuisset. Hinc Angelus Tutelariorum alicujus bubulci, pro quo Christus mortuus est, nobilius habet officium, quàm Angeli, qui præstant astris, & vastissimos girant cælos, & primarii Regum Ministri, qui regna orbemque totum gubernant in- & evertunt. Condoleo & compatior viris sive in toga sive in sago clavis, & omnibus mundi hujus Principibus sive Tiarâ sive coronam portent. Si præmium suæ animæ propriæ, & animarum subditorum sibi subditorum ad æquam lancem non expendant, curamque istam rebus omnibus non anteferant. Hoc enim negligentes, utcumque magni videantur in oculis suis, & magna in oculis mundi videantur agere, in oculis cælitum crepundia tractant, nihilque verè & propriè solidi.

Hoc vitæ religiosæ genus utique tractat solida, & Deo cordi est, quod ex primæva sui institutione & principali intentione salutis perfectio-

fectionique propriæ & alienæ vacat. Et pro primo tot media per varias spirituales exercitationes ac instructiones, pro secundo tot & talia habet ministeria: ut, quæcunque excellentia dicendi, docendi, conversandi, &c. talenta habeas, fateri tamen debeas, quòd respectu sublimium adeò ministeriorum ut oportet peragendorum sis minùs habens.

Secundum inculcant sequentia: Otium est pulvinar Diaboli. Diabolo omnem tentandi occasionem eripit se solidè juxta institutum suum occupans, & accumulatur indies thesauros pro aternitate. *Fratres mei carissimi & desideratissimi, gaudium meum & corona mea sic state in Domino.* Philipp. 4. *Solliciti servare unitatem spiritus in vinculo pacis.* Ephes. 4. *Deus in loco sancto suo, Deus qui inhabitare facit unius moris in domo.* Ps. 67. *Ex diversis terris, geniis, educationibus de regionibus congregavit eos à solis ortu & occasu ab aquilone & mari.* Ps. 106. Unius sensùs, cordis, nobiles, ignobiles, plerumque liberaliter educatos & scientiis debitis imbutos.

Tertium docent sequentia: *Plantati sunt in domo Domini, in atris domus Dei nostri floribunt* (sub S. P. N. jam tum erant 12. Provinciae) *adhuc multiplicabuntur* (in orbe utroque) *in senectà uberi* (ob primævum in iis permanentem spiritum) *& benè* (inter persecutiones) *patientes erunt, ut annuntient.* Ps. 91. *Evangelium per orbem totum usque ad finem mundi. In omnem terram exiit sonus eorum, & in fines*

fines orbis terra verba eorum. Rom. 10. Et continuò exit non per adactos vi voti quarti Professorum, sed meros, volones, quorum plurimi ob candidatorum copiam desideriorum ac votorum suorum ne quidem fiunt compotes. Per hos Societas extendit palmites suos usque ad maria [& ultra maria ad ultimos orbis angulos] & usque ad flumen [incognitum & postremum] propagines ejus. Pl. 79. S. P. Nostro ità inhaerit persuasio ordinem suum à Societate JESU nominandum ex lumine, quod ex meditatione de duobus vexillis & regno Christi hausit in *Manesana specu*; & ex visione, quam habuit *alla sterta*, ut diceret sibi certum esse, quod Deus sic vellet. Sed NB. Christus ibidem dicens; *Ego vobis Romæ propitijs ero*, apparuit crucem bajulans, & lacrum nomen suum, quod pro armis dedit gentilitijs, tres habet subjectos clavos ad significandum. Quòd tale insigne habentibus non tantùm velut mel suave esse debeat dulce nomen Jesu, sed arridere etiam debeant clavis adversa, & Crux Christi bajulanda sit jugiter. Unde [ut Anno 1737. dicebat ad PP. nostros congregatos Summus Pontifex] dignoscatur genuinus discipulatus JESU Christi juxta illud Joan. 15. *Si me persecuti fuerint, & vos persequentur.* Æstimationem vocationis meæ & solatium præterea in me augent hæc tria. 1770.
 Quòd Apostolorum Principem Ecclesiæque petram S. Petrum destinârit Deus ad curandum ex vulnere S. P. Nostri circa idem ferè tempus globo impetitum, quo Lutherus excommunicationis

cationis fulmine ictus est. 2do. Quòd eo tempore in orbem à Deo inuenta sit Societas, quo tempore & ignorantia erat apud Catholicos, hæresis exsurrexerat, & terræ gentilium in utraque India detegebantur; fœlicique sanè augurio per majores nostros ignorantia propulsata sit apud Catholicos, ardorque in usu Sacramentorum, aliisque devotionis solidæ exercitiis reaccensus, frœnata hæresis, gentiles innumeri ad Christi Ecclesiam conversi.

3tium. Mihi magnum solatium est in vita & exit, ut spero, in agone, quòd Societas nostra minima, sicut in primis impressis thesibus Romæ propugnavit, ita & deinceps invictè propugnârit Mysterium Immaculatæ Conceptionis Virginis Deiparæ, adeoque ipsa apparuerit Venerabili Martyri Martino Guttierrez pallio suo totam Societatem protegens. Hujus præsidio freti pergite fratres mei carissimi evangelizare verbum Dei ringente orco & perverso mundo obstrepente. Dominus [sub patrocinio benedictæ Matris suæ] dabit verbum evangelizantibus virtute multâ. Pl. 67. Potest etiam illud Eccl. 3. *Filii sapientia, Ecclesia justorum, & natio illorum obedientia & dilectio*, applicari Societati, & designari in eminenti quodam gradu scientia, virtus, obedientia, & caritas erga Deum & proximum, collegam & externum.

Sacerdotes.

Vos autem genus electum, regale Sacerdotium, gens sancta, populus acquisitionis, ut virtutes

tes annuntietis ejus, qui de tenebris vos vocavit in admirabile lumen suum. 1. Petr. 2. Quoniam vos estis presbyteri in populo Dei, & ex vobis pendet anima illorum. Ad eloquium vestrum corda eorum erigite. Judich. 8. Vade, ostende te Sacerdoti. Luc. 5. Sacerdos [viso à latronibus lauciato] prateriit. Similiter & Levita, Samaritanus misericordià motus est. Luc. 10. Sic Saeculares sæpè virtute præstant præ Sacerdotibus & Clericis, & nullum majus teste S. Greg. M. præjudicium tolerat Deus, quàm à malo Sacerdote. Sacerdotes tui inducantur justitiam, & Sancti tui exultent. Pl. 131. De Sacerdote in statu peccati mortalis ad altare accedente jure dicere potest Christus: Ecce appropinquavit, qui me tradet. Matth. 26. Terribilis est visio, quam desuper habuit S. Brigitta apud Hectorium in suis exercitiis. Corona sive circularis figura, quam Sacerdos in capite rasam gestat, index est Regiæ dignitatis. Hinc vel maximè ejus cordi infixum hæere debet illud ad Rom. 6. Non regnet peccatum in vestro mortali peccatore, & non obediatis concupiscentiis ejus. Fecit nos (scilicet Sacerdotes (regnum) quod per verba consecrationis ipsi quasi dominatur Deo) & Sacerdotes Deo & Patri suo. Apoc. 1. Hinc S. Ignatius Martyr in Ep. ad Polycarpum dicit: quod Sacerdotes sint divinorum bonorum œconomi, socii Dei, atque coronati soteris, tutelaresque divi. Quò major dignitas, eò severius judicium. Miraculum insolitum erat; quòd Josue solem in cursu suo stiterit obediante Deo voci hominis Gen.

Gen. 10. Sed majus multò & magis incompre-
hensibile, quòd Sacerdos paucis prolatis verbis
solem justitiæ Christum ipsum sistat sub specie-
bus panis & vini. O quanto opprobrio ac tor-
mento Sacerdoti damnato, in æternum erit cha-
racter ille indelebilis & dignitas Sacerdotalis!
væ Sacerdotibus! quos ferit illud Greg. M.
*Quomodo nos vitam corrigere valemus alienam?
qui negligimus nostram curis secularibus intenti.*
*Plorenus Jeremie lacrymis, quomodo obscuratum
est aurum? mutatus est color optimus? dispersi
sunt lapides sanctuarii in capite omnium platea-
rum? aurum quippe obscuratum est, quia Sacer-
dotum vita quondam per gloriam virtutum clara,
nunc per actiones infimas ostenditur reprobata. Co-
lor optimus est mutatus, quia ille sanctitatis habi-
tus per terrena, & abjecta opera ad ignominiam
despectionis venit. Lapidem sanctuarii non sume-
bantur in summi Sacerdotis corpore, nisi cum San-
cta Sanctorum ingrediens in secreto sui conditoris
apparebat. Nos sumus lapides sanctuarii, qui
apparere debemus in secreto Dei, id est, nunquam
in extraneis actibus videri. Sed dispersi sunt la-
pides sanctuarii in capite omnium platearum, quia
hi, qui per vitam bonam & orationem intus sem-
per esse debuerant, per vitam reprobam foris va-
cant.* Et quod dolendum magis, quando jam
ejusmodi Sacerdos sive in urbe sive in pago est,
qui scandala publica causat, sive mercaturam
exercendo, sive Veneri aut Bacho in publicis
popinis litando, sive rixas, jurgia terendo, sive
ex ambone insulsa, maledica, detractoria loco

H

docti-

doctiois sacrae eructando, sive efferatae instar bestiae verberibus, pugnis etiam inter chartarum lusus, aut saltus sibi subiectos alioque tractando, sive Sacramenta variis modis indignè & prorsus indecenter administrando. Illi qui quantocys scandala ejusmodi ex officio deberent tollere, id vel nescio ex quo metu aut oscitantia negligunt, vel accusatorem aliaque juris adminicula deesse queruntur. Equidem contra juris ordinem non oportet procedere, nec inauditum, aut non convictum condemnare, sed ubi vita scandalosa Sacerdotis nimis quam manifesta est omnibus in vicinia, Zelo Dei animarumque salutis secundum scientiam armatus iudex facile inveniet viam etiam secundum juris ordinem publicam famam notum corrigendi & compescendi. Si ipsa remora injicitur ob collisionem inter potestatem Ecclesiasticam & laicam, vel quia domus correctionis, inclusionis pro scandalosis praesbyteris non sunt in patria ipse nihilominus urgere debet, & facere quod potest. Deus autem severè puniet eos, qui in causa sunt, quò minus scandala ejusmodi publica cum vilipendio Ecclesiae Catholicae non tollantur.

Episcopi.

Attendite vobis & universo gregi, in quo vos Spiritus sanctus posuit Episcopos regere Ecclesiam Dei, quam acquisivit sanguine suo. Act. 20. Qui Episcopatum desiderat, bonum opus desiderat.

siderat, id est præclarum & ita arduum, ut teste Trid. Conc. etiam Angelicis humeris sit formidandum. *Oportet ergo Episcopum irreprehensibilem esse, unius uxoris virum* (quomodo hoc sit intelligendum V. infra) *sobrium, prudentem, ornatum,* (scilicet honesto habitu ac talem personam decente. Vel, ut Hieron. vult, moribus compositum, servantem decorum in incessu, habitu, sermone, & omni motu) *pudicum, hospitalem, non vinolentum, non percussorem* [in domiris animi motibus obnoxium] *sed modestum, non litigiosum, non cupidum, sed suæ domui benè præpositum* (ut scilicet redditus Episcopales benè administrantur, debita non contrahantur, & omnia in domo Episcopali ordinatè fiant) *filios habentem* [NB. non post Episcopatum assumptum generantem, sed si quos in prævio legitimo conjugio genuit] *subditos sive mo- rigeros & benè educatos cum omni castitate, id est perfectâ puritate.* *Oportet autem & testimo- nium habere bonum ab iis, qui foris sunt.* 1. Tim. 3. Quibus scilicet bono exemplo præluceat & præluxit. Ecce conditiones hîc loci exigit Apostolus in Episcopo decem affirmativas, & sex negativas, quas benè perpendere debet, & qui Episcopatum non propter bonas opes, sed bonum opus desiderat, & illi, qui tanquam patriæ Patres & Diœceleos aut Cleri in Cathedralibus Ecclesiis primores jus Episcopum eligendi habent, eò severiorem districto iudici redditori rationem, quò magis aut amore lucri, aut livore contra hunc illum aut alio inordinato af-

fectu ducti bonum commune, spirituale, & temporale negligunt. Scio Episcopum quendam in certa ditio-
ne morti proximum iteratò ingeminasse, valdè dubiam sibi videri salutem
multorum Episcoporum in eadem ampla ditio-
ne aut natione, eò quòd vel ditandis familiis,
si Duces nati non sunt, toti intenti essent, &
quæstio sit, an non tantùm de bonis Ecclesiæ,
sed & subditorum expensis acquisitis ità dispo-
nere possint; vel instar aliorum secularium
Principum clamoris venationibus aulæque mag-
nificentiâ ac pompâ distenti Episcopale ipsi mu-
nus non administrant, vel ex defectu bonæ re-
dituum administrationis & malâ ac profusâ, ubi
esse non deberet, nummorum applicatione de-
bita contrahant ex post non solvenda, vel sub-
ditos habeant durius, debitamque justitiæ cul-
turam negligant, vel demum non castè vivant.
Occasione hujus ultimi puncti explicandum ve-
nit, quod suprâ ex Apostolo allatum est, Epi-
scopum scilicet debere esse *unius uxoris virum*,
Pro quo ritè intelligendo scire oportet, quòd
ob defectum cœlibum, qui muneri Episcopali
vel Pastoralis apti essent, ordinati fuerint in pri-
mitiva Ecclesia etiam conjugati, sed non nisi Mo-
nomagi sive unius uxoris viri, non verò biga-
mi, sive qui uxore primâ mortuâ duxissent se-
cundam, & hi Monomagi post susceptos sacros
ordines conjugii usu abstinebant. Postmodum
tamen Græcis ob incontinentiam indulcum fuit,
ut uxorati ante susceptos sacros ordines in usu
conjugii permanerent. Nunquam verò con-
cessum

cessum fuit, ut jam ordinato novam liceret uxorem ducere. Multò autem certè damnabilius erat & est uti pellice. Et revera ad æternam salutem Episcopi eò magis necessarium est exemplum bonum in hoc & supra ab Apostolo requisitis punctis, quò major in ipso vi characteris & statùs Episcopalis, quàm aliis Sacerdotibus imò & religiosis requiritur perfectio. Hi enim vi professionis suæ tenentur tendere ad perfectionem. Episcopus autem debet perfectus esse. *Quisquis Sacerdoti jungitur* teste Greg. hom. 17. in Lucam, *quasi ex salis tactu aeternæ vitæ sapore condiri debet.* Quantò magis domesticis & aliis subjectis id evenire debet, dum junguntur vel conversantur cum Episcopo. Quàm in vetus jam ordo est! pergit idem Greg. l. c. *quando ipsi peccamus, qui compescere peccata debuimus, & quia eo ipso, quo cæteris prælati sumus, ad agenda qualibet majorem licentiam habemus, susceptæ benedictionis ministerium vertimus ad ambitionis argumentum, locum sanctitatis accipimus, & terrenis actibus implicamur.*

O Deus bone Christe Domine Pastorum Pastor, da, ut ubique & in hac ditioe ac urbe NN, cui NN, Episcopus præest, verificetur illud 1. 2. Machab. c. 3. Quòd civitas habitetur in omni pace, leges etiam custodiantur propter Onie NN. Pontificis pietatem & animos odio habentes mala. Nempè Regis ad exemplum aula, titbs, ditio, & totus componitur orbis. Da, ut Episcopus moriens cum solatio dicere possit hos illos suâ curâ salvatos esse. S. Greg. Thaumaturgus

turgus moriens interrogabat, quos adhuc infideles essent in urbe Cæsarea, cumque tantum septendecim superesse intelligeret, reposuit Deo gratias agens, *totidem erant fideles, cum cepi Episcopatum.* Postquam de Sacerdotibus & Episcopis ea allata sunt, quæ pietatem fovere, salubria documenta ingerere, & mentem in Deum elevare possunt. Non abs re erit in hunc finem, ut eò magis in sancta religione nostra confortemur, aliqua quoque hoc in genere controversa cum Hæreticis percurrere de constitutis à Deo ad regimen Ecclesiæ & Ecclesiastica munia Sacerdotibus, Episcopis, & summo omnium Pastore Pontifice Romano, Et hinc ad hoc servit

Subsectio quinta.

1mò.

De vocatione Ministrorum Ecclesiæ.

Sicut in republica politica nemini fas est usurpare functiones publicæ potestatis, nisi legitimâ autoritate ad hujusmodi officium ritè deputatus sit: ita nemo usurpare regimen Ecclesiæ & exercere debet functiones Ecclesiasticæ potestatis, ut prædicare verbum Dei, administrare Sacramenta, sacrificare, &c. nisi legitimâ autoritate ad hæc munia vocatus. *Nec enim quisquam sibi sumit honorem, sed qui vocatur à Deo tanquam Aaron.* Hebr. 5. & ad Rom. 10.

Quo.